

Ders: Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
Ünite: I - Bilgi ve İnanç

9

Kavramlar:

İslam, inanç,
akide,
vahiy.

Başlıklar:

- İslam'da Bilginin Kaynakları
- İslam İnancında İmanın Mahiyeti
- Kur'an'dan Mesajlar

Metindeki Renkler:

- Kişiler
- Kaynaklar
- Ayetler
- Önemli kelimeler

Sunumdaki

Başlık Türleri:

- Konu başlığı
- Alt başlık/Kazanım
- Okuma parçası

İslam Ne Demektir?

Arapça olan İslam **الاسلام** kelimesi, şu üç kökten türetilmiştir:

Silm

سلم

Bariş

(Kuran, Bakara [2] 208).

Teslim

تسليم

Allah'a, yani ilkelerine
kayıtsız şartsız teslim olmak
(Kuran, Bakara [2] 112, 131).

Selamet

سلامة

Ebedi kurtuluş

(Kuran, Al-i İmran [3] 104).

Bu üçünü birden içeren tarif şöyle yapılabilir:

“İslam, dünyada barışı (*silm*) ve ahirette ebedi kurtuluşu (*selamet*) sağlamak için Allah'ın Kur'an'daki ilkelerine kayıtsız **teslimiyet** yoludur.”

Mü'min/Müslüman:
Allah'a inanan, güvenen.

Kâfir: İnancı kabul
etmeyen, örten.

Müşrik:
Allah'a şirk /
ortak koşan.

Fâsık: İnandığı halde
günah işleyen, fesat
çıkaran.

Münafık: İnanmadığı
halde inanmış görünen.

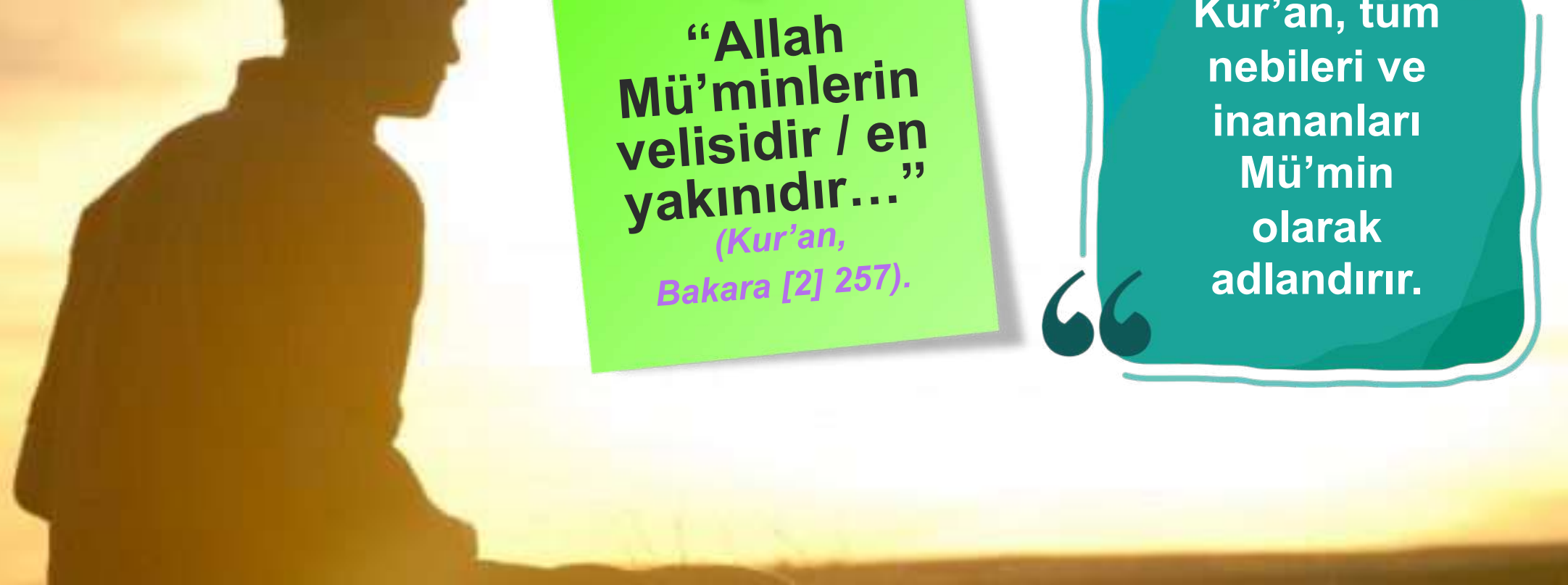
2020 TYT

SINAVDA
SORULAN /
KULLANILAN
KAVRAM

Fâsık

Mü'min Kimdir?

Mü'min: İnanılması gereken bütün değerlere inanan ve teslim olan, inandığı bütün değerlere güvenen, kendisini güvende hisseden ve çevresine güven veren kişidir.

**“Allah
Mü'minlerin
velisidir / en
yakınıdır...”**

*(Kur'an,
Bakara [2] 257).*

**Kur'an, tüm
nepleri ve
inananları
Mü'min
olarak
adlandırır.**

İslam'da Bilgi Kaynakları

İslam dini, insanın yaptığı her şeyi, bilinçli olarak yapmasını ister. Bu açıdan insanın her davranışının bilgiye dayalı olmasını öğütler. İslam alimlerine göre bilgi edinme kaynakları üç tanedir:

1

Selim
Akıl

2

Sadık
Haber

3

Salim
Duyular

İnsan bilgiye bu üç kaynağın birlikte işleyişiyle varır.

Bilgi Türleri

Gündelik

Dini

Teknik

Sanat

Bilimsel

Felsefi

Zan:
Kesin
olmayan
bilgi.

Marifet: Bilme,
tanıma.

Yüce Allah'ın insanlara en büyük iyiliği akıl, en büyük desteği de vahiydir. Akıl ve iman birbirinin alternatifi değildir. Çünkü akılla vahiy eşittir.
(Kur'an, Mülk [67] 10).

Her ne kadar bazıları, dinde akıl olmaz, din akıl işi değildir deseler de bu iddiaların Kur'an'dan hiçbir dayanağı yoktur.

Selim (doğru) akıl: Yaratılışındaki saflığı koruyan, şartlanmamış, olumsuzluklardan ve çevreden etkilenmemiş akıl.

Akıl; vehim (*kuruntu*), hayal veya nefsî istekler (*yalan, öfke...*) gibi yanıltıcı etkilere açıktır.

İnsanın doğru zannettiği, araştırmadan kabul ettiği bazı ön kabuller insanı yanıltabilir.

İnsanın doğru ile yanlışı ayırabilmesi ve doğru olanı tercih etmesi selim akılla olur.

**Aklı ve düşün-
ceyi yanıltabilecek
bazı etkenler:**

- Taklit
- Kalabalıkların kabulleri
- Sorgulamadan, delil aramadan topluma uymak

**“Bu Kur’an, ayetlerini düşünsünler
ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye
sana indirdiğimiz mübarek bir
kitaptır.” (Kur’an, Sad [38] 29).**

Kur'an'da pek çok ayette, "...Hâlâ aklınızı çalıştırmayacak mısınız?" (Hud [11] 51), "Hâlâ düşünüp ibret almıyor musunuz?" (Müminun [23] 85) denilerek insanların akıllarını kullanmaları emredilmektedir.

Kur'an, yüzlerce ayette düşünmeyi emreder
(düşünmek, en önemli emirlerden birisidir).

Aklı kullanıp Kur'an'ı anlamaya çalışmak kadın - erkek her Müslümanın görevlerindendir.

Başka bir ayette ise şöyle buyrulmaktadır: “Şu bir gerçek ki, göklerin ve yerin yaratılışında, geceyle gündüzün birbiri ardınca gelişinde, aklını ve gönlünü işletenler için çok ibretler vardır.” (Al-i İmran [3] 190).

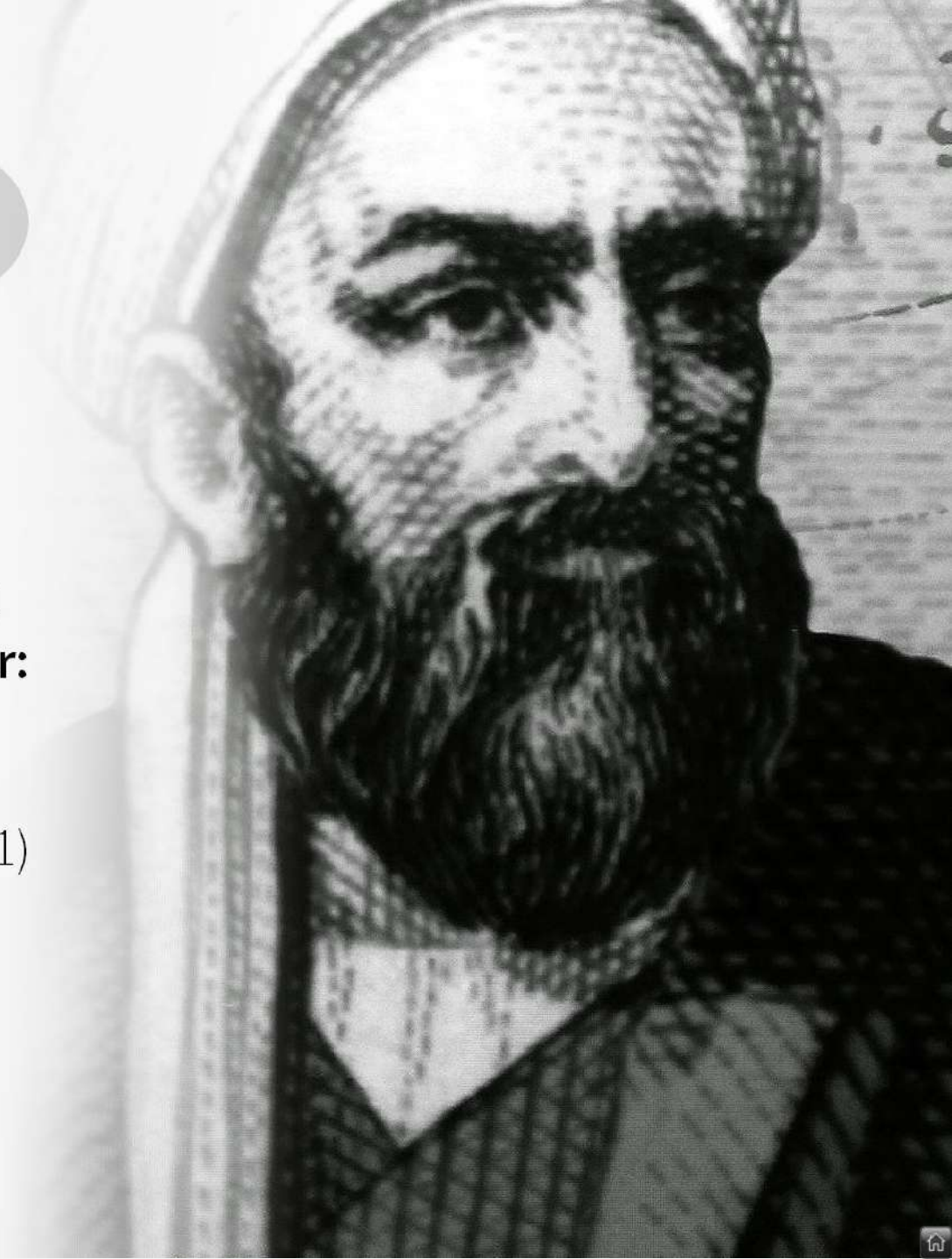
**Aklın öncelikli görevi,
evrende ve Kur'an'da
Allah'ın ayetlerini
(*kanıtlarını*) anlamaya
çalışarak insana rehberlik
etmesidir.**

“Benim bilimle uğraşma sebebim
Al-i İmran Suresi 191. ayettir”

Biruni

Onlar ki ayaktaiken, otururken ve
yanları üzerinde yatarken Allah’ı
hatırlarlar, **göklerin ve yerin yaratılışı
konusunda derinlemesine düşünürler:**

“Rabbimiz, Sen bunları boşuna
yaratmadın, Sen yücesin, bizi ateş
azabından koru.” (derler) (Al-i İmran 191)

İslam, Akıl ve Mantık Dini midir?

“İslam akıl ve mantık dinidir” demek doğru değildir. Çünkü İslam’ın temeli **vahiy**, yani **Yüce Allah**’ın bildirdikleridir. Dinin bazı emir ve yasakları vardır ki, akıl onları kavrayamaz. Ama dinin emirleri akla aykırı değildir. Onun için dinde temel **imandır**.

Felsefede ise temel **akıldır**. Felsefe aklın kabul etmediği şeyleri yok sayar. Ama şu da var ki, dinin kurallarının neredeyse hepsinin akıl ve mantıkla kavranabilen sebep ve faydaları bulunur.

Kur'an'da Akıl Kelimesi Geçmez mi?

Kur'an'da **akıl** isim formunda hiç kullanılmaz, fiil formunda kullanılır (*işlevsel akıl*). Yani insanda aklın potansiyel olarak bulunmasının bir değeri yoktur.

Kullanılmayan, işlevi olmayan aklın bir önemi yoktur. Kur'an akıldan, aklın varlığından bahsetmez, onun kullanılıp-kullanılmadığını vurgular. Aklın sadece var olması değil, kullanılması esastır.

Müslümanlıktaki temellerden birisi de akıldır. Kur'an akla güvenir. Kur'an insanları devamlı uyararak, onları düşünmeye, eskiyi sırf eski olduğu için taklide değil, düşünerek yanlışlarını ayıklamaya çağırır.

“Onlara: “Allah’ın indirdiğine ve elçisine gelin” denilse, “Atalarımızda gördüğümüz bize yeter” derler. Ya ataları bir şeyi bilememiş ve doğru yolu bulamamışlarsa?” *(Kur'an, Maide [5] 104).*

Aklı Kullanmak Günah mıdır?

Ne yazık ki bazıları, akli kullanmanın günah olduğunu iddia etmektedirler. Kur'an'a göre akli kullanmak günah, gereksiz veya cennete gitmeye engel değildir.

Tersine, Kur'an'a göre akli kullanmamak, cehenneme gitmeye bile sebep olabilir:

“Keşke söz dinleseydik ya da aklımızı kullansaydık, şimdi bu alevli ateşin ahalisi içinde olmazdık” diyecekler.”

(Kur'an, Mülk [67] 10).

Bize **akıl, mantık ve algılama yetisi** bağışlamış olan Tanrı,
neden bunları kullanmaktan vazgeçmemizi istemiş olsun ki?

GALILEO GALILEI

Her Müslüman aklını kullanmak zorundadır. Çünkü bu **Yüce Allah**'ın emridir. Aklını kullanmayanlar Kur'an tarafından devamlı rencide edilmiş ve küçümsenmiştir:

**"...O aklını
kullanmayanları
pisliğe mahkûm
eder!"** *(Kur'an,
Yunus [10] 100).*

Ebu Hanife, Eleştirilmekten Çekinmemiştir

Ebu Hanife, en temel inanç esasları da dahil olmak üzere, hiçbir konuyu tartışmaya açmaktan çekinmemiştir. Alimlerin, öğrencilerinin, halkın, kendi değerlerine inansın inanmasın hiç kimsenin sorularından korkmamış, edep dairesi içerisinde tartışmaktan,

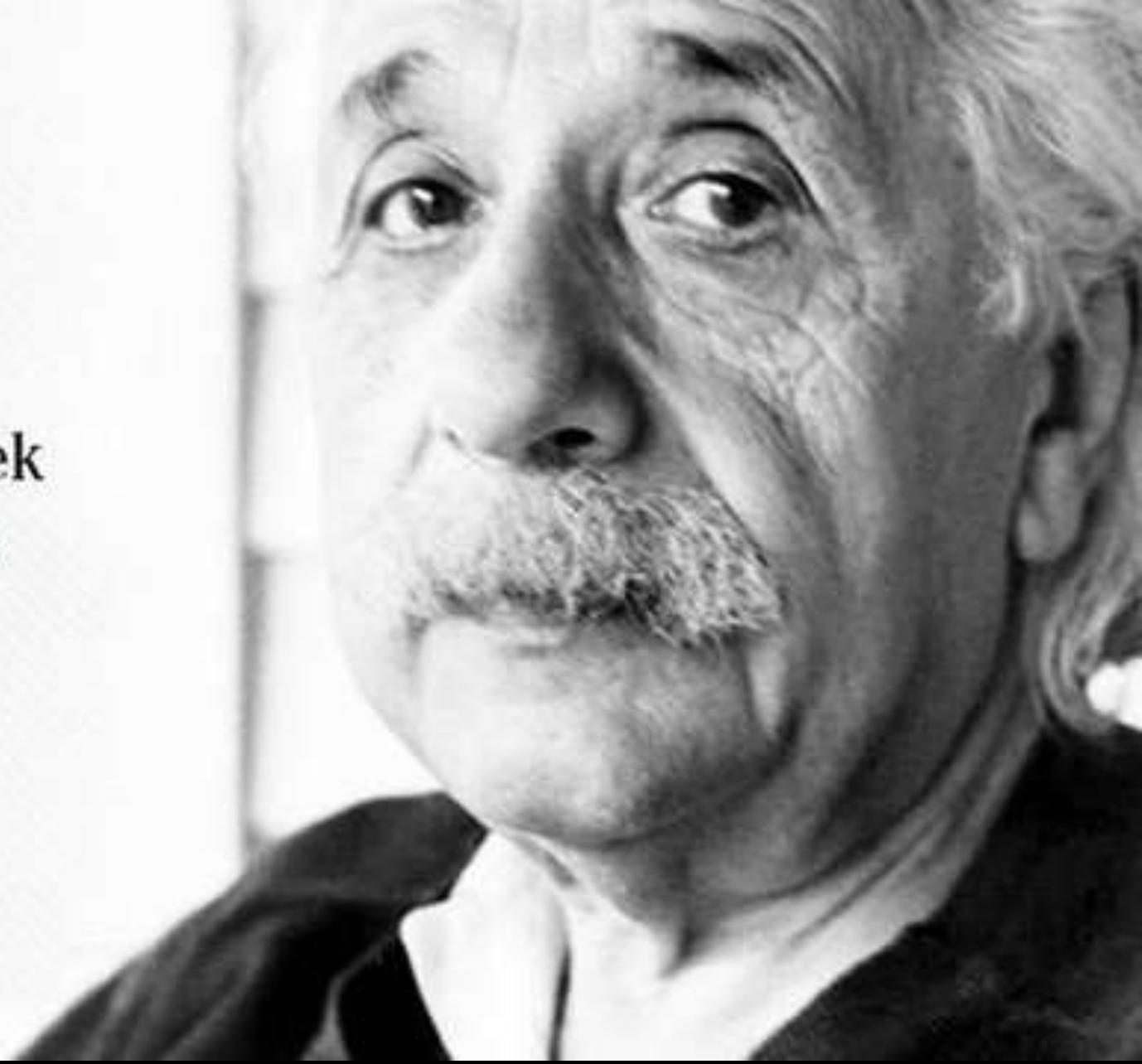
eleştirmekten ve eleştirilmekten çekinmemiştir. Öğrencileriyle de tartışmış, onların eleştirilerine ve itirazlarına sabırla karşılık vermiş, bastırmak, yıldırma yerine onları ikna yoluna gitmiştir *(Ebu Zehra, Ebû Hanîfe, Kahire 1991, s. 53 vd.)*.

Bugün Müslümanların en büyük sorunu, Allah var demelerine rağmen Allah yok gibi yaşamaları; Kur'an'a inanmalarına rağmen Kur'an'dan haberdar olmamalarıdır.

“Eğitim -sadece- gerçeklerin
öğretilmesi değildir. Düşünmek
için aklın eğitilmesidir.”

-Albert Einstein

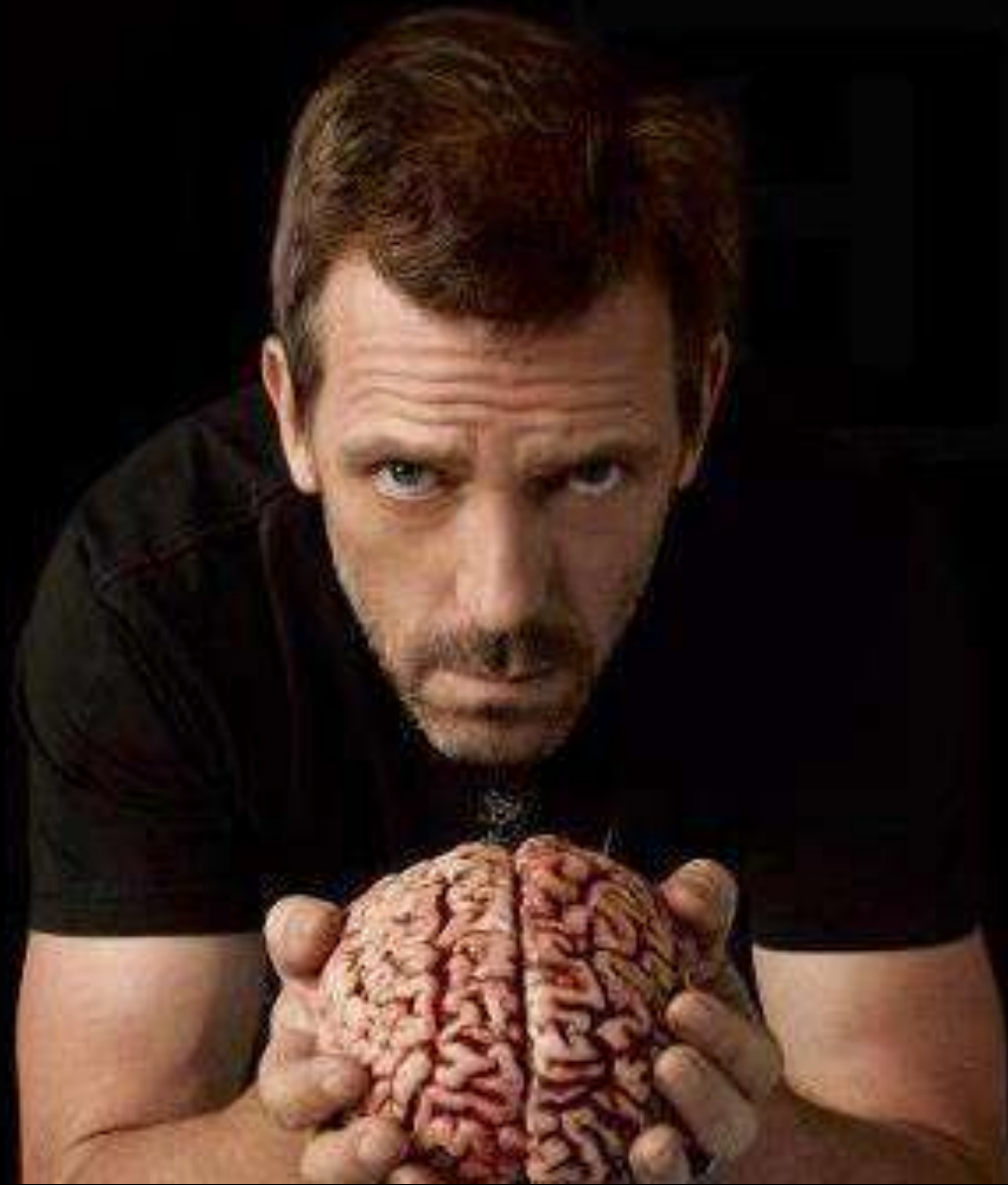

**Allah'a göre yaratıkların en kötüsü, aklını
kullanmayan ve bu yüzden de hakikat karşısında
sağır ve dilsiz kesilen kimselerdir.**

ENFAL / 22

A photograph of a person's face, which is completely obscured by their hands. The person's hands are pressed against their face, with fingers spread, covering the eyes and the rest of the face. The person has dark hair and is shirtless. The background is a plain, light-colored wall.

"Evrende en büyük ziyan
sorgulama yeteneğini yitirmiş
bir beyindir."

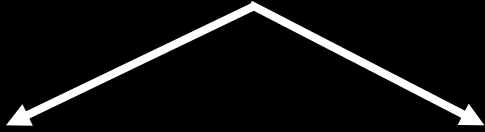
HOUSE

Lütfen,
Kullanın!

Sadık (*Doğru*) Haber (*Bilgi*)

Haberin (*bilginin*) bilgi kaynağı olabilmesi için doğru olması gerekir. Onun için İslam'da bilgi kaynağı olan haber, **haberi sadık** yani **doğru haber** olarak adlandırılır.

Sadık Haber

Vahiy

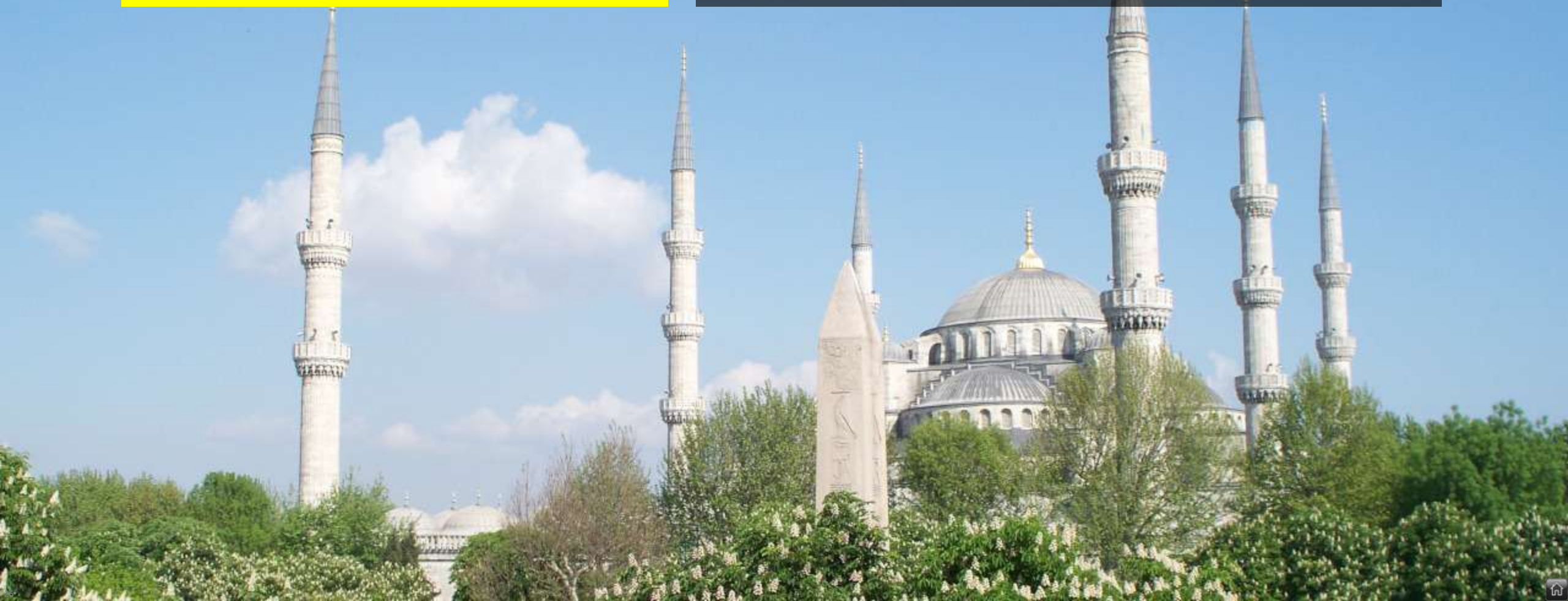
Mütevahir Haber

**Akıl, ölüm
ötesi gibi
konularda
vahyin verdiği
bilgilere
ihtiyaç duyar.**

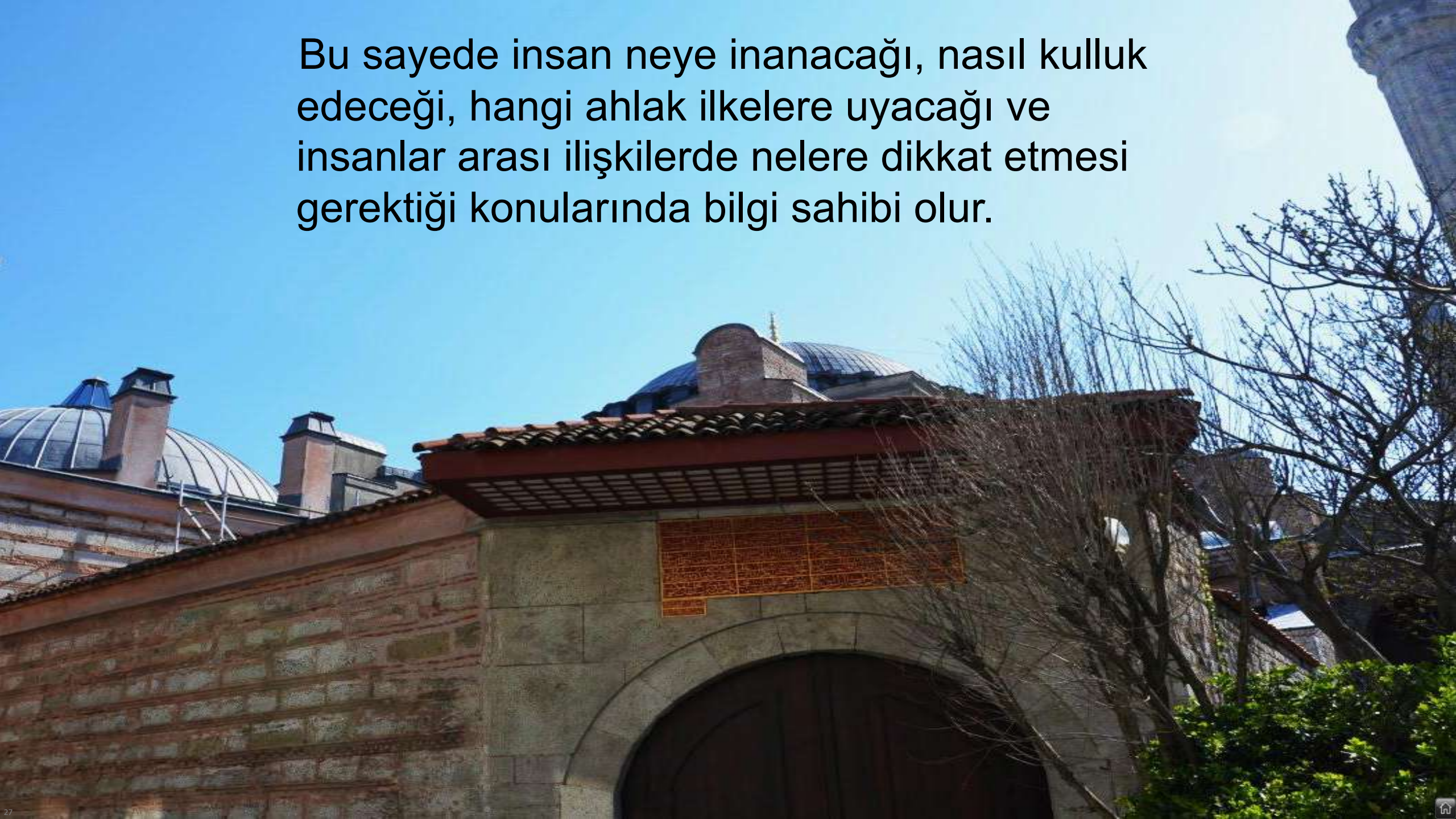

Vahiy: Yüce Allah'ın bir melek aracılığıyla özel bir kulunu özel/gizli bir bilgi ile bilgilendirmesi yoludur.

Vahiy, insanlara inanç esasları, ibadetler, ahiret, evrensel ahlak ilkeleri ve insanlar arası ilişkileri düzenleyen konularda bilgiler verir.

Bu sayede insan neye inanacağı, nasıl kulluk edeceği, hangi ahlak ilkelere uyacağı ve insanlar arası ilişkilerde nelere dikkat etmesi gerektiği konularında bilgi sahibi olur.

Kur'an tüm insanlığa bir öğüt, maddi ve manevi hayatın en doğru şekilde inşa edilmesi için şaşmaz bir kılavuzdur. Kur'an'ın ele aldığı konular ve getirdiği hükümler insan ile ilgili şu üç temel amacı gerçekleştirmeyi hedefler:

Kur'an'ın Temel Amaçları

Doğru Bilgi

Doğru İnanç

Doğru Davranış

Bir gün **Musa Nebi** dağ başında bir çobana rastladı. Çoban ellerini kaldırıp **Yüce Allah**'a içtenlikle şöyle dua etti: **“Ey beni yoktan var eden, beni sayısız nimetlerle besleyip büyüten Rabbim!... Ah seni bir görseydim, saçlarını tarayıp elbiselerini yıkayıp, ayakkabılarının tozunu silip, yürüdüğü toprağa yüzümü gözümü sürebilseydim...”**

Bu sözleri duyan **Musa Nebi** bunların yanlış olduğunu belirtti ve **Yüce Allah**'ı bir insan şeklinde düşünen çobana doğrusunu anlatmaya başladı.

Kur'an'ın temel amaçlarından birisi, insanı doğru bilgilerle donatmak, onu her tür yanlıştan ve sapmaktan uzak tutmaktır. Çünkü doğru bilgiyle donatılmış olan insan, **Yüce Allah**'a ve onun yarattıklarına karşı sorumluluklarının bilincinde olur.

İnanç:

İnanılan şey,
itikat, iman.

Mütevâtir haber:
Yalan üzerinde
birleşmeleri aklen
mümkün olmayan
toplulukların aktara
geldiği haberler.

Buna göre Kur'an da aynı
zamanda mütevâtir bir haberdir.
Çünkü yalan üzerinde
birleşmesi mümkün olmayan bir
topluluk tarafından bugüne
kadar nakledilmiş ilahi bir
kitaptır.

Yine **Rasulullah**'tan gelen ve Kur'an'la
elişmeyen haberler, yani onun sünnetleri de
mütevatir haber kapsamındadır.

Onlar hala
Kur'an'ı
gereği gibi
düşünmeyecekler mi?

Nisa Suresi 82

Salim Duyu Organları

Duyu: Dış dünyanın uyarılarını görme, işitme, koklama, dokunma ve tatma organlarıyla algılama yeteneği. **Duygu:** his.

Salim (*sağlam*) **duyular:** Herhangi bir etkenle kendisine ait özelliğini kaybetmemiş beş temel duyu (*işitme, görme, koku alma, tatma ve dokunma*).

Akla bilgi iletişimi sağladıkları için duyuların sağlıklı olmaları esastır.

İnsan duyularına göre yaptıklarından da sorumludur.

Duyular aklımızı harekete geçirerek bilgiye ulaşmamıza katkı sağlar. İnsanı bilgiye ulaştıran yollardan birisi, gözlem yapmaktır. İnsan, evrendeki olayların bir izleyicisi ve gözlemcisi dir. Kâinat, Yüce Allah'ın okunmayı bekleyen yaratmış olduğu mana dolu bir kitaptır.

Gözlem + Deney = Bilim

Yüce Allah Kur'an'da, diğer bilgi kaynaklarına hitap ettiği gibi duyulara da hitap etmiştir. Bir ayette şöyle buyurarak duyulara dikkatimizi çekmiş, bilgi ile duyular arasındaki ilişkiye vurgu yapmıştır:

“Allah sizi annelerinizin karnından hiçbir şey bilmez durumdayken çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi.” *(Kaf [50] 6).*

BİLGİ SAHİBİ olmadığın şeye KÖRÜ KÖRÜNE UYMA!

Kulak, göz ve gönül; tüm
bunlar ondan sorumlu tutulur.”

isra suresi 36

Kur'an'la Kendini Geliştir!

Oku, araştır, incele
(Alak1-5)

Adaletli ol
(Nisa 58)

Barışı esas al
(Bakara 208)

Çalışkan ol
(İnşirah 7-8)

Gıybet etme
(Hucurat 12)

Affet
(Nur22)

Sosyal Medyaya Dikkat!

Sosyal paylaşım sitelerinde söylenilen yalanlar ve dedikodular çok daha geniş bir çevrede paylaşılır. Böyle kötülükleri yaymak büyük bir günah olduğu gibi, yerine göre suç da olabilir!

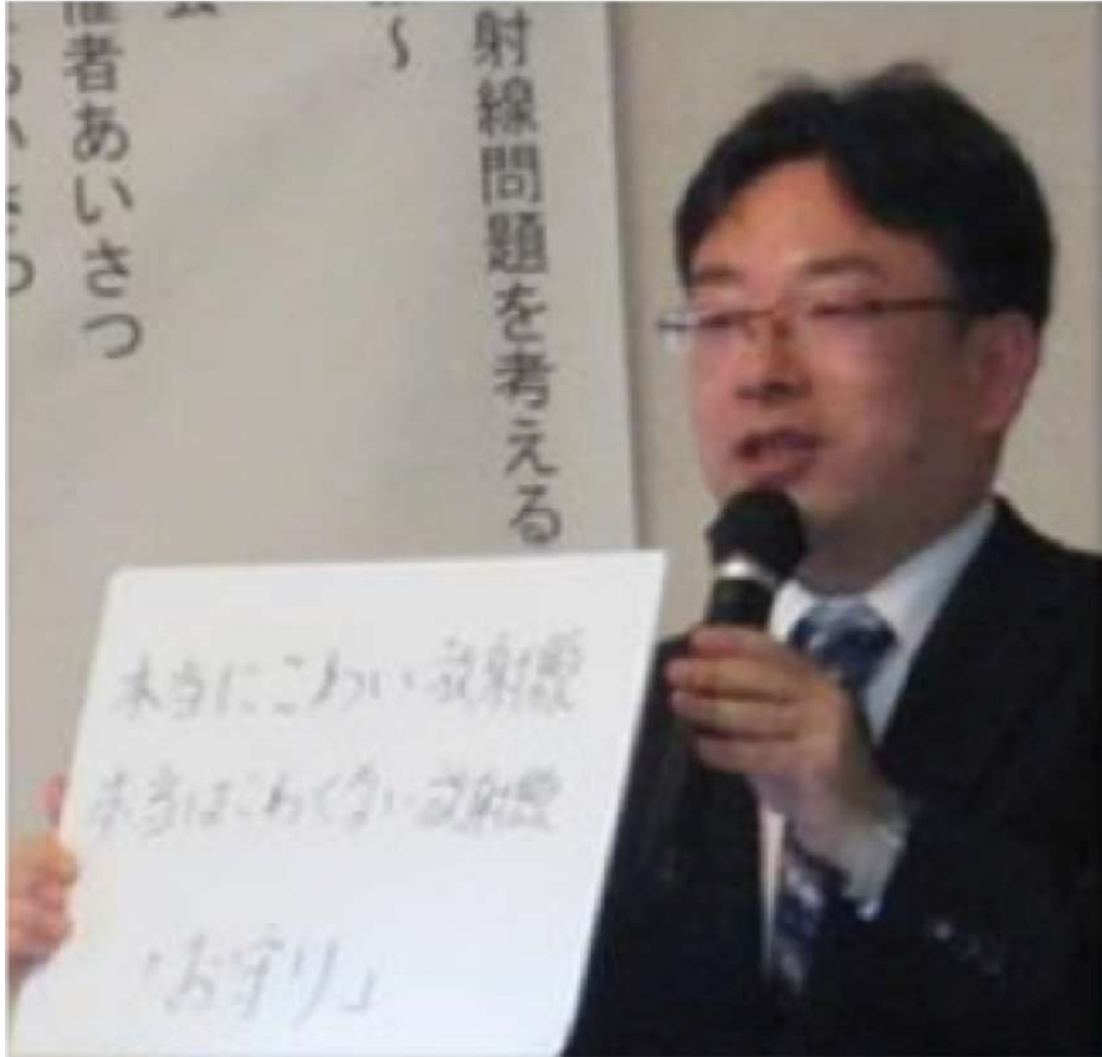
Her Gördüğünüz Görsele İnanmayın!

İnternet ortamında zaman zaman yalan haberler yapıp paylaşılabilmektedir. Bu nedenle her gördüğünüz, duyduğunuz haberlere hemen inanmayın. Doğruluğunu araştırın, sorgulayın.

“Japon bilim adamları atom parçacığının içinde Ayetel-Kürsi’nin nümerik karşılığını buldu!” 😊

Gerçeği

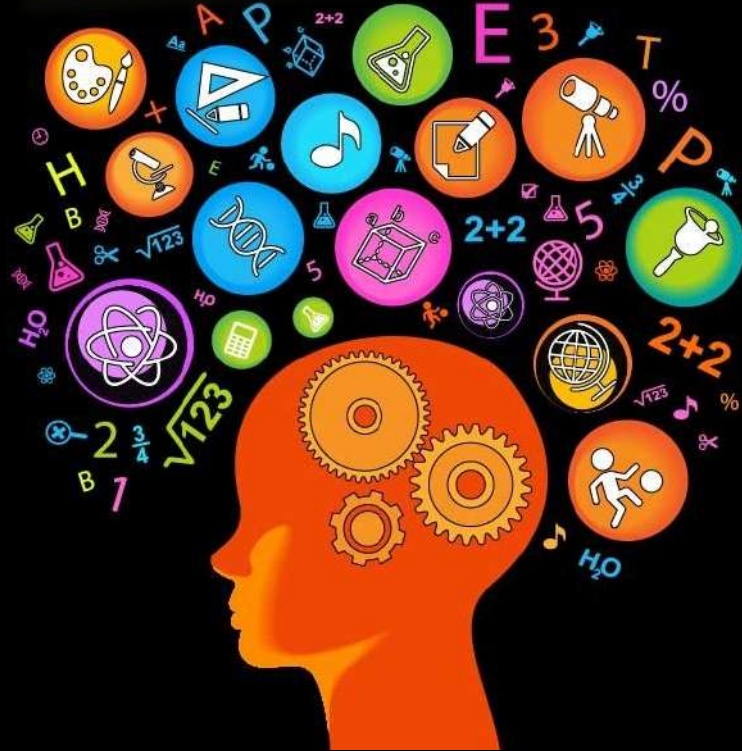
Sahtesi

Bilgi ve Düşünme Kaynakları

Bilginin kaynağı:

- **Bilimsel bilgi**
(ölçülebilir olay ve oluşumlar)
- **Dini bilgi** (vahiy).

Bilimsel bilgi, ölçülebilir olaylar ve oluşumları inceler. Yağmur nasıl oluşur? Su kaç derecede kaynar? Bir canlı nasıl oluşur?

Dini bilgi, **Yüce Allah**'ın gönderdiği kutsal kitaplara ve nebilerin sözlerine dayanır.

Bilimsel bilgi insanın nasıl oluştuğunu, nasıl doğup
büyüdüğünü araştırırken, dini bilgiler insanın hangi
amaçla var olduğunu, nasıl yaşaması gerektiğini,
davranışlarının nasıl olması gerektiğini açıklar.

“ Bilimsel bilgi **nasıl**, dini
bilgi **neden** sorularına cevap
verir (*Bilim: “Dünyaya nasıl
geldik?” Din: “Dünyaya neden
geldik?”*). ”

İslam, bilimsel bilgiyi kendi doğrularına kanıt olarak Kuran'da kullanmış ve onların araştırılmasını emretmiştir. Çünkü bilimsel bilgi ne kadar genişlerse, **Yüce Allah**'ın gücü kudreti ve bilgisinin yüceliği daha güzel anlaşılır.

Bununla birlikte bilimsel bilgi tek başına yeterli değildir. Çünkü o, manevi değer üretmez; iyilik, kötülük, sevap günah, inanç, güven, salih amel gibi konular, bilimin alanının dışındadır.

Kur'an, her iki bilgiyi de önemli görmüş, bir yandan **Yüce Allah**'a inanmayı ve güvenmeyi öğretirken, diğer yandan düşünmeyi emrederek, büyük bir kitaba benzettiği evreni iyice 'okumayı' öğütlemiştir.

Kur'an bizi bunlara yönlendirirken bunlar üzerinde derin derin düşünmemizi de ister. Biz evrene **Yüce Allah**'ın sanatını tanımak, kudretini takdir etmek için yöneldiğimizde, bizim bu evreni anlama ve bilim faaliyetimiz bir ibadete dönüşmüş olur.

Mü'minlerin Okumaları Gereken

3 Çeşit Kitap / Ayet

Kur'an

Evren

İnsan

Müzzemmil [73] 4

Fussilet [41] 53

Fussilet [41] 53; Zariyat [51] 21

“Onlar ... göklerin ve yerin yaratılışı üzerine tefekkür ederler: “Rabbimiz! Bütün bunları anlamsız ve amaçsız yaratmadın! ...”

(Al-i İmran [3] 191).

Kur'an'ı okumak, evreni
okumaktır *(Bkz. Fussilet [41] 53).*

Salât da evreni araştırmak
da ibadettir *(Bkz. Al-i İmran [3] 191).*

Allah'a karşı en duyarlı alimler,
bilim insanlarıdır *(Bkz. Fatır [35] 27-29).*

Kur'an, din ile bilim arasında
ayrım yapmaz *(Bkz. Al-i İmran [3] 191).*

**Var olan
her şey
“okunmalıdır.”
Her şey Yüce
Allah'a götüren
bir kanıttır.**

Yoksula yardım eder

Bkz Nahl Suresi 71

Aklını kullanır

Bkz Yunus Suresi 100

Delil ile konuşur

Bkz Neml Suresi 64

Dürüştür

Bkz Ahzab Suresi 70

Kibar ve anlayışlıdır

Bkz Bakara 83, Fussilet 34

Vaktini boşa harcamaz

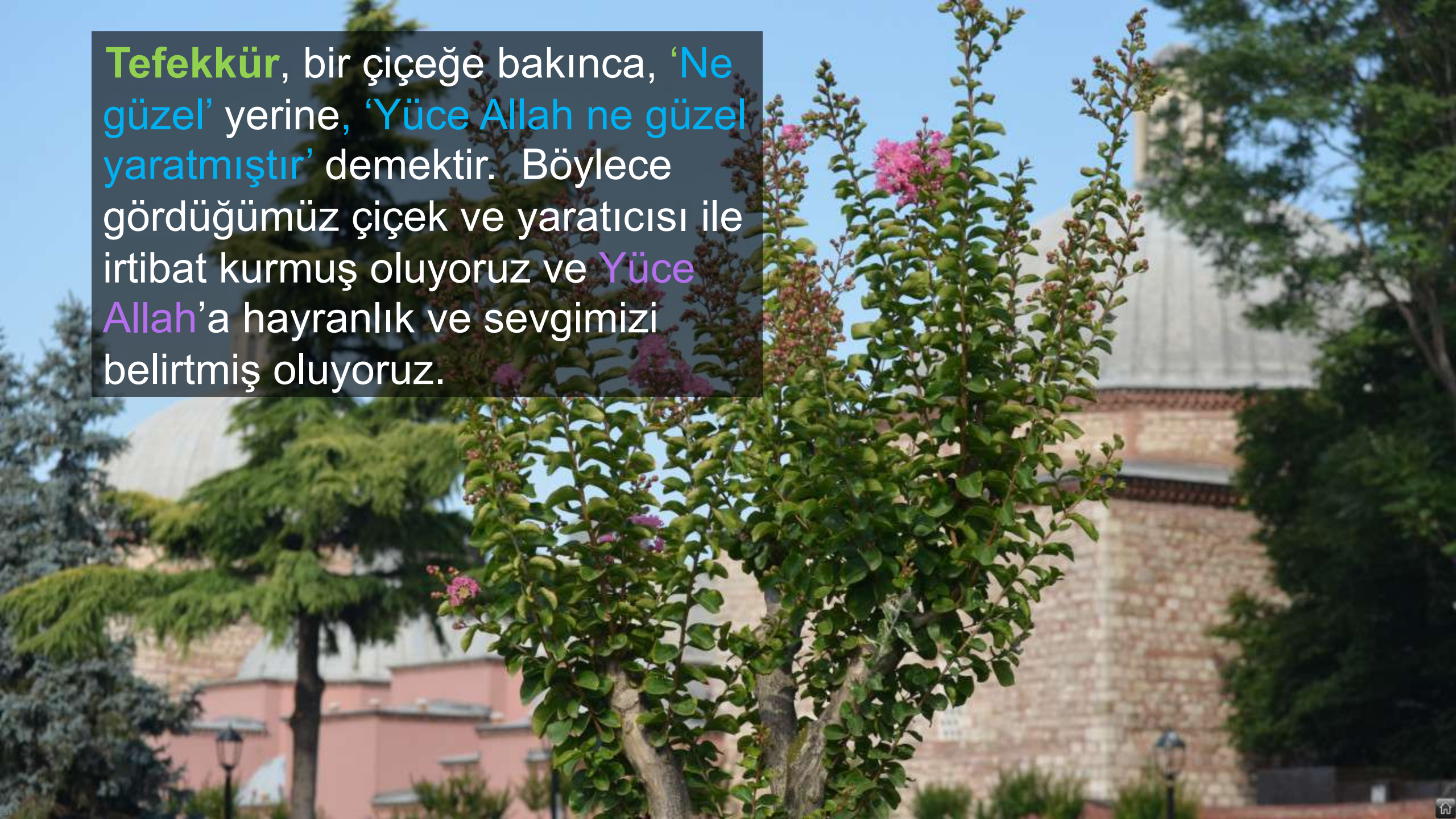
Bkz İnşirah Suresi 4

Samimidir

Bkz Hucurat Suresi 10

İman Eden İnsan

Tefekkür, bir çiçeğe bakınca, ‘**Ne güzel**’ yerine, ‘**Yüce Allah ne güzel yaratmıştır**’ demektir. Böylece gördüğümüz çiçek ve yaratıcısı ile irtibat kurmuş oluyoruz ve **Yüce Allah**’a hayranlık ve sevgimizi belirtmiş oluyoruz.

Bilim ve Din Çelişir mi?

Kur'an yüzlerce ayet ile evren üzerinde düşünmeye yönlendirir. Kur'an'a göre evrendeki, kendi benliğimizdeki her şey, **Yüce Allah**'ın bir ayetidir (*delil, kanıt*). Nasıl ki bir Kur'an cümlesi bizi **Yüce Allah**'a götürebiliyorsa,

evrendeki her yaratılmış şey de bizi ona götürebilir. Bunların hepsi, kendilerinden sonuçlar çıkartabileceğimiz **Yüce Allah**'ın sanatını, gücünü, kudretini, sıfatlarını temellendirebileceğimiz unsurlardır.

Kur'an'da Din ve Fen Bilimleri Ayrımı Yoktur

Geleneksel anlamda **ilim** dinî, **bilim** ise fen bilimlerini ifade eder. Oysaki Kur'an'da ilim ve bilim arasında bir ayrım yoktur. Kur'an'daki **ilim** kavramı hem ilahi bilgi/vahiy hem de dünyevi bilgiyi ifade eder (*İlhan Kutluer, "İlim," Diyanet İslam Ansiklopedisi, c. XXII, s. 110*).

“Aynı şekilde, insanlardan, diğer canlılardan ve evcil hayvanlardan da renkleri farklı olanlar vardır. Allah'a ancak bilgili kulları saygı duyar...”
Ayetin bağlamı gereği övülen bilginler, din değil, fen bilimlerini inceleyenlerdir.

Bilgi ahlakı: Bilgi sahibi kendisine, topluma, çevreye ve **Yüce Allah**'a karşı sorumludur. Bilgi yalnızca hayırlı ve faydalı amaçlar için kullanılmalıdır.

Doğru Bilginin Aşamaları

İlmel-yakîn: Selim akla dayalı olarak elde edilen bilgi (*Mango meyvesini işitmek*).

(Ayn: Göz) **Aynel-yakîn:** Duyularla, bizzat gözlemle elde edilen bilgi (*Mango meyvesini bizzat görmek*).

Hakkal-yakîn: Bizzat yaşanarak elde edilen bilgi (*Mango meyvesini yemek*).

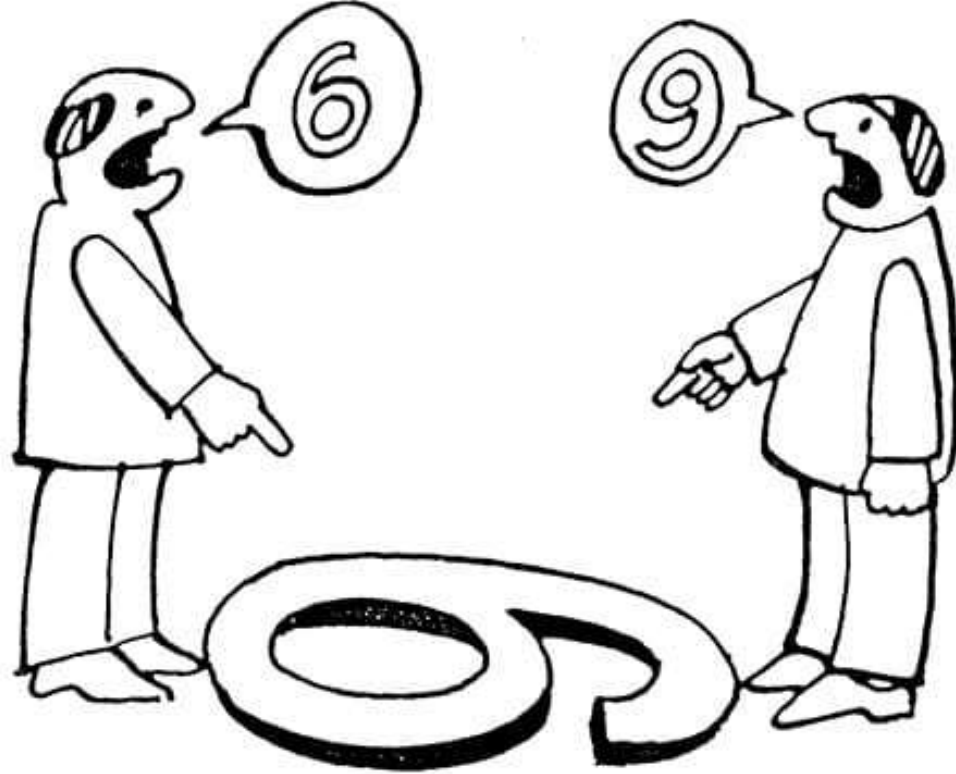
Rüya, İlham, Keşif, Sezgi

İslam alimlerince rüya, ilham, keşif ve sezgi doğru bilgi kaynağı olarak kabul edilmez.

Keşif: Aklın ve duyuların ötesinde olduğu kabul edilen konularda (*ölüler, cennet, cehennem vs.*) sezgi yoluyla bilme.

İlham: Gönle doğan şey; akıl yürütme ve düşünmeye dayanmaksızın elde edilen bilgi.

Bu sözü edilen bilgiler sübjektif (*öznel*) olup kişiden kişiye değişkenlik gösterebilir, benzeriyle çelişebilir, gerçeklikleri de ispatlanmış değildir. Dolayısıyla bu yollarla elde edilen bilginin genel geçerliliği yoktur.

Yine rüyaları bilgi kaynağı olarak görenler de vardır. Oysaki Kelam bilimi âlimlerinin genel kanaatine göre rüya kesin bilgi vasıtası değildir. Dolayısıyla rüyada Rasulullah'ı görerek ondan talimat aldığını söyleyenlere itibar edilmez. (Prof. Dr. İlyas Çelebi, "Rüya," *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c. 35, s. 307).

“Allah’ın Evine Virüs
Bulaşmaz!” diyorlar.

Oysaki, Allah’ın evine
su giriyorsa, virüs de
girer. Tedbirlere uyun.
Çünkü her şey, Allah’ın
koyduğu kanunlara
(*kadere*) göre işler.

'Ben Hızır'ım' deyip dolandırmış...

Güncelleme Tarihi: Eylül 02, 2021 14:23

Hürriyet Gzt.

Kayseri'de yolda yürüyen E.T. (45) isimli kadını, 'Ben Hızır'ım, beni Allah sana gönderdi' diyerek ziynet eşyalarını alıp dolandırdığı iddiasıyla tutuklu yargılanan Telat S. (35), 5 yıl hapis ve 30 bin TL para cezasına çarptırıldı.

İslam İnancında İmanın Mahiyeti

İman: Kalp ile tasdik
(*onaylamak*), dile ile ikrar
(*söylemek*) ve organlarla
amel etmektir.

Akide
(*ç. akaid*), gönülden
bağlanılan şey, iman,
itikat. Yani İslam'da
inanılması farz olan
hususlar, dinin temel
kural ve hükümleri.

İman, Tasdik, İkrar, Bilgi, Amel İlişkisi

İman-tasdik ilişkisi: İmanı, önce kalp ile tasdik yani kabul etmek, onaylamaktır.

Kişinin inanıp inanmadığı önce kalpte belli olur. Dolayısıyla bir kişinin gerçekten Mü'min olup olmadığını sadece **Yüce Allah** bilir. Başkaları ancak görünüşe bakarak o kişinin Mü'min ya da inançsız olduğunu düşünebilir.

ÖSYM

2016 YGS

SINAVDA
SORULAN /
KULLANILAN
KAVRAM

Tasdik

**“Dinde zorlama
yoktur...”**

(Kur'an, Bakara [2] 256).

Münafık:
**İnanmadığı halde
inanmış görünen.**

Dinde zorlamanın hiçbir şekli yoktur. Dinde yapılacak her türlü baskı, kişiyi münafık haline getirecektir. Bu da İslam'ın asla istemeyeceği bir durumdur.

Üsame ibn Zeyd bir savaşta bir düşman askerini yakalamıştı. Düşman asker kelime-i şehadet getirdiği halde Üsame onun gerçekte Müslüman olmadığını, ancak can korkusuyla Müslümanlığı kabul ettiğini düşünerek öldürdü. Bunu duyan Rasulullah, Üsame'yi çağırıp, “**Kalbini yarıp da mı baktın?**” diyerek yanlış yaptığını belirtti.
(Hadis, Buhari, Meğazi, 45; Müslim, İman, 158).

Allah'ı Görebilseydik Daha İyi Olmaz mıydı?

İçine herhangi bir varlığın sığamayacağı bir uzay aracının dünyaya düştüğünü varsayalım. Aracı yapanları göremediğimiz halde onun tesadüfen oluştuğunu söyleyemeyiz. Teknoloji tesadüfen oluşamaz. Bundan dolayı gözümüz, uzay aracını; aklımız, onu yapanların var olması gerektiğini gösterir.

Eğer **Yüce Allah** görülebilseydi o zaman insanlar istenilenleri korku ve zorunluluktan dolayı yapacaklardı. Bu da gönüllerdekilerin açığa çıkmasını engelleyecek; inkâr eden ile muttaki arasındaki fark ortaya çıkmayacaktı. Bundan dolayı **Yüce Allah**'ın görülmemesi daha anlamlıdır.

İman-ikrar ilişkisi:

İman, aynı zamanda dil ile ikrardır (*saklamayıp açıkça söylemek, bildirmek*), dil ile söylemek, ifade etmektir.

Kişinin imanını sadece dil ile ifade etmesi yani inandım demesi onun Mü'min olduğu anlamına gelmez. **Münafık** bir kişi bazen söz ile inandığını dile getirebilir. Ancak onun bu ifadesi iman olarak değer kazanmaz. Bu nedenle gönülden iman etmek gerekir.

2016 YGS

SINAVDA
SORULAN /
KULLANILAN
KAVRAM

İkrar

İman-amel (davranış) ilişkisi: Amel etmek, imanı tamamlayan ve kuvvetlendiren ögedir.

Amel etmek, imanın tamamlayıcı ve onu kuvvetlendiren unsurudur. İman ile amel birbirinin alternatifi değil, birbirinin tamamlayıcısıdır. İman kendisini iş ve eylemlerde gösterir.

Salih ameller,
imanın
meyvesidir.

2016 YGS

SINAVDA
SORULAN /
KULLANILAN
KAVRAM

Amel

Kur'an'da pek çok ayette iman ile **salih amel** yan yana zikredilir:

“İman edip salih ameller işleyenler ise cennetliklerdir. Onlar orada ebedî kalacaklardır.” (Kur'an, Bakara [2] 82).

2015 YGS

SINAVDA
SORULAN /
KULLANILAN
KAVRAM

Salih amel

İman-bilgi ilişkisi:
İnanan kişinin neye,
niçin inanacağını
bilmesi gerekir.

Fakat iman konusunda bilgi sahibi olmak, iman etmek için yeterli değildir. Çünkü inanç esasları konusunda bilgi sahibi olmasına rağmen iman etmeyen insanlar da vardır. Dolayısıyla iman yalnızca bilgiyle oluşmaz ve olgunlaşmaz.

İman Taklitten Kurtarılarak Tahkike Ulaştırılmalıdır

Niteliği açısından iman, tahkiki ve taklidi olarak ikiye ayrılır:

Tahkiki iman (*Muhakkik*):
Delillere, bilgiye, araştırma
ve kavramaya dayalı bilinçli
iman (*İstenilen iman budur*).

Taklidi iman (*Mukallit*): Araş-
tırmadan ve delillere dayan-
madan çevrenin yönlendirme-
siyle oluşan taklitçi iman.

2016 YGS

SINAVDA
SORULAN /
KULLANILAN
KAVRAM

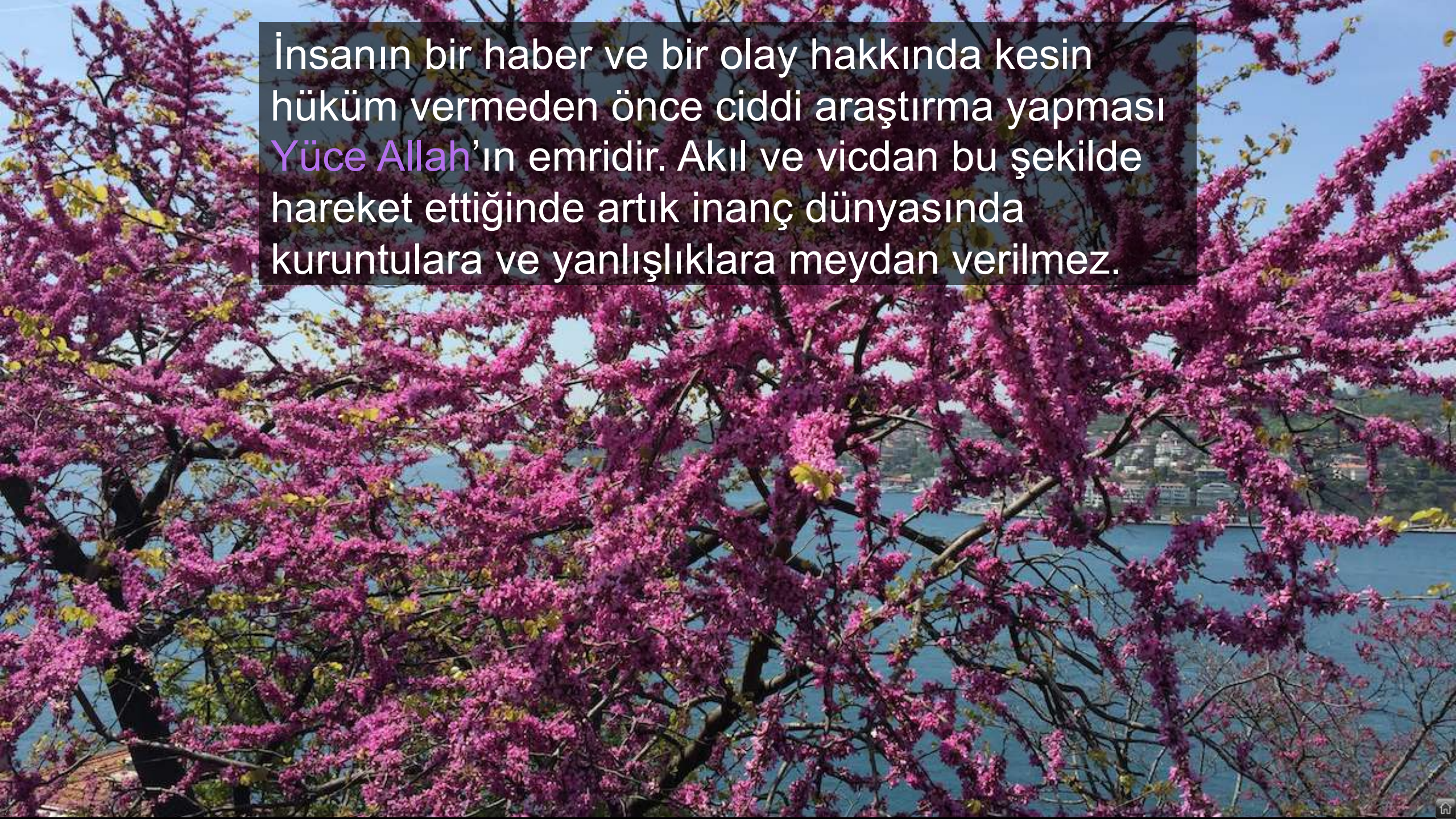
Tahkik

Kur'an'dan Mesajlar

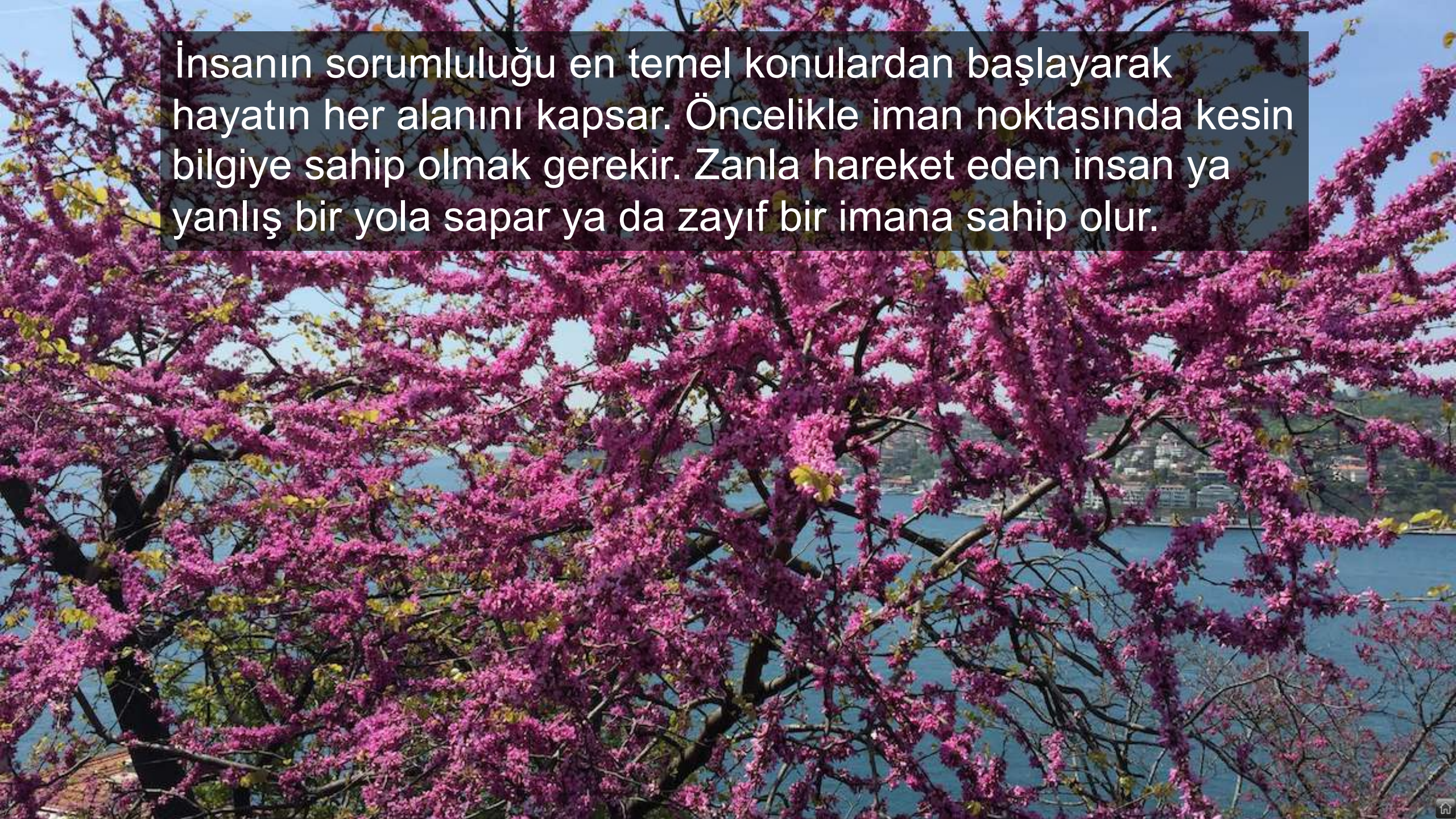
“Ve hiç bilmediğin bir şeyin ardına düşme!
Şüphesiz kulak, göz, gönül, bunların her biri
ondan sorumludurlar.” (İsra [17] 36).

İnsanın bir haber ve bir olay hakkında kesin hüküm vermeden önce ciddi araştırma yapması **Yüce Allah**'ın emridir. Akıl ve vicdan bu şekilde hareket ettiğinde artık inanç dünyasında kuruntulara ve yanlışlıklara meydan verilmez.

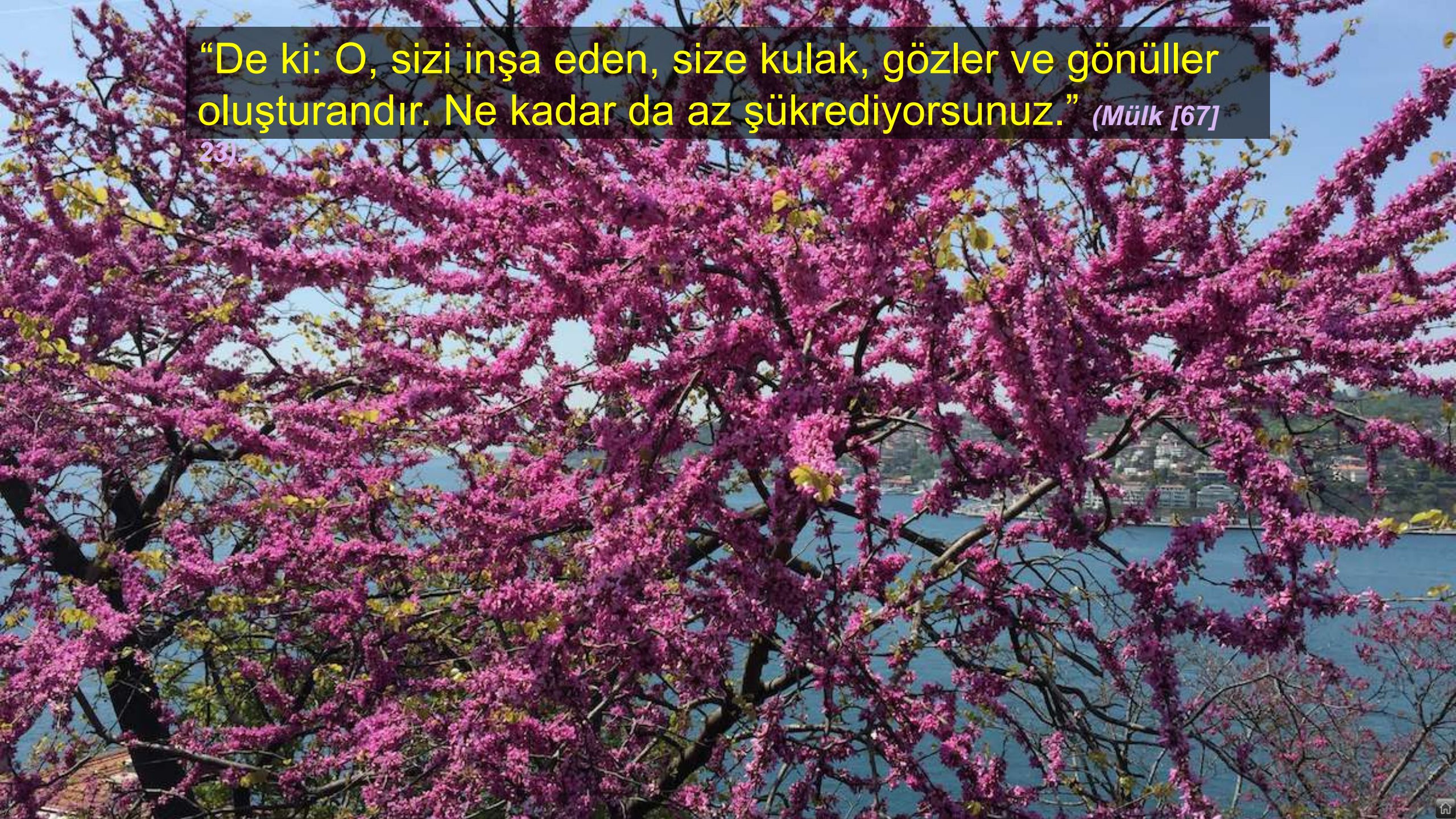

İnsanın sorumluluğu en temel konulardan başlayarak hayatın her alanını kapsar. Öncelikle iman noktasında kesin bilgiye sahip olmak gerekir. Zanla hareket eden insan ya yanlış bir yola sapar ya da zayıf bir imana sahip olur.

“De ki: O, sizi inşa eden, size kulak, gözler ve gönüller oluşturandır. Ne kadar da az şükrediyorsunuz.” (Mülk [67]

23).

İnsanı yaratan, bilgiyi ve bilgi vasıtalarını veren **Yüce Allah**'tır insanın en ayırıcı özelliği gözlem yapma ve düşünme yeteneğidir. Bu ayette insanı yaratan ve sayısız nimet veren **Yüce Allah**'a karşı nankörlük yapılmaması istenmektedir. En büyük nankörlük duyu organlarını yaratılış amacına uygun olarak kullanmamak, **Yüce Allah**'ın ayetlerine gözlerini ve kulaklarını kapatmaktır. En güzel şükür ise nimeti verene, o nimetin cinsinden bir amelle teşekkür etmektir.

Kaynakça

Başlık, alt başlık ve kazanımlar, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2018'de yayınladığı **Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretim Programı**'na göre yazılmıştır.

- Abdullah Bektaş, Mustafa Nezihi Pekşen vd., **Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi**, 9. Sınıf, MEB, Ankara 2018.
- **Dini Terimler Sözlüğü**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- **İlmihal, İman ve İbadetler**, c. 1-2, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., Ankara 2008.
- **İslam Ansiklopedisi**, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi, İstanbul.
- Recai Doğan, **Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi**, 9. Sınıf, Nev Kitap, Ankara 2018.

Slaytlarda hatalar olabilmektedir.
Bunlar fark edilince düzeltilmektedir.
Slaytların düzeltilmiş hallerini ve
dersimiz ile ilgili yüzlerce başka
materyali burada bulabilirsiniz:

